

שהבשר שמתרבה בגופו לבסוף יעשה רימה, לפיכך נחשב כבר עתה שנתרבה הרימה בגופו.

הש"ה (ווי העמודים, כז) מפרש לפי זה את הפסוק (בראשית א, ט) 'יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד', ולכאורה 'למקום אחד' היה ראוי יותר לומר. אלא ש'למקום אחד' מורה יותר על האחדות והדבקות, מאשר 'אל מקום אחד' שמורה שלא יהיו מדובקים יחד ממש, וכיון שעתידים המים ליקרע לגזרים, לפיכך כבר בתחילתם אינם חשובים שנתקבצו ביחד בדיבוק גמור, אלא 'אל מקום אחד' באופן שזה לצד זה.

★★

בשור הנסקל נאמר (שמות כד, כח) 'סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו', ופירש רש"י (על פי הגמרא בפסחים): 'ממשמע שנאמר, סקול יסקל השור, איני יודע שהוא נבלה ונבלה אסורה באכילה, אלא מה תלמוד לומר ולא יאכל את בשרו, שאפילו שחטו לאחר שנגמר דינו אסור באכילה', והיינו משום שהשור עומד להיסקל נאסר כבר בהנאה אף על פי שעדיין לא נסקל, וכתב ברביד הזהב שזהו המקור לדינו של רבי שמעון שכל דבר העומד להעשות כאילו נעשה כבר.

★★

בגמ': כל העומד לזרוק כזרוק דמי.

בשו"ת שער אפרים (סי' א') נשאל לגבי חלה שלמה דבעינן ללחם משנה, שנשרף מקצתו ועומד להיחתך, אם אמרינן כל העומד לחתוך כחתוך דמי ואין כאן חלה שלמה או לא אמרינן.

והביא מהגהות מיימוניות בשם רבינו ברוך, בחלה שנפרסה קצת ואם אוחז בקטן גדול עולה עמו לכו"ע מקרי שלם, ואם אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו ס"ל לרבינו ברוך דגם כן מקרי שלם, ושאר פוסקים חולקים עליו, וטעמו של רבינו ברוך הוא שאף כשאוחז בקטן וגדול עולה עמו, הלא סוסכו"ס עומד להיחתך במקום זה, וכל העומד לחתוך כחתוך דמי, ואעפ"כ מקרי שלמה, הרי דלענין שלמה סגי במה שהוא שלמה לפנינו, וא"כ ה"ה כשאוחז הקטן ואין הגדול עולה עמו, דלגבי טבול יום לא מקרי חיבור, מ"מ לגבי לחם משנה מיקרי שלמה.

ודעת שאר הפוסקים הוא דס"ל דלא קיי"ל דכל העומד לחתוך כחתוך דמי, ולפ"ז בני"ד שנשרף מקצת החלב שפיר מקרי שלמה לכו"ע.

וכשיטת השער אפרים נקט נכדו החכם צבי בשו"ת (סי' ס"ב) ובשערי תשובה (סי' עד"ר סק"א) הביאם, ומשו"ת מקום שמואל מביא שנוטה לומר דאמרינן כל העומד לחתוך כחתוך דמי, ומ"מ מיקרי שלם דגם החלק הנשרף ראוי לאכילה, עיי"ש.

★★

בגמ': והלא זריקה מתרת.

הקישו בתוספות (ד"ה והלא), 'אי חשיב מחוסר זמן ואסור לשוחטו משום אותו ואת בנו, אם כן הוא לוקה משום לא תשחטו, כיון דאמר רחמנא אותו ואת בנו נוהג בקדשים, ואי אפשר אלא בשחיטה שאין ראויה, בעל כרחך גזירת הכתוב כך היא שהיא כשחיטה הראויה להתחייב עליה, מידי דהוה אשחוטאי חוץ. ואף על גב דלמידי אחרינא חשיב שחיטה שאינה ראויה, לענין שחוטאי חוץ מיהא מחייב, כיון שאין האיסור מחמת דבר אחר, הכא נמי באותו ואת בנו'.

בשו"ת באר יצחק (אורח חיים, יח) תירץ, דשאני שחוטאי חוץ דאין פסולו בקודש, ואין טעון שריפה ויכול לבטלו מן התורה ברוב היתר, מה שאין כן אותו ואת בנו דהוי פסולו בקודש וטעון שריפה לא מצי לבטלו מן התורה ברוב היתר, לכן בכהאי גוונא לא מצינו דשחיטה שאינה ראויה יהא שמה שחיטה.

דף ע"ז ע"א

תוספת (הארוך) ד"ה פרה מטמאה טומאת אוכלין.

כתב הגה"ק רח"א ממונקאטש ז"ל בספרו דברי תורה (חלק ח' אות ל"א) שזקנו בעל הבני יששכר מדינוב הי' מקובל בידו, כי רבותינו הקדושים בעלי התוספות אשר רובם מגדוליהם נהרגו על קידוש השם, ובהיותם במאסר וידעו כי למחר יקראו אותם לפני יום הדין האחרון לפני שוביהם הרשעים, ואם לא יודו לאליליהם יהרגום מיד, אעפ"כ בלילה שלפניו עסקו וכתבו חידושי תוספת הארוכים בפרק מרובה במסכת בבא קמא.